

**OCHRONA PRAWNA
ODMIAN ROŚLIN**

ODSTĘPSTWO ROLNE

NARUSZENIA WYŁ. PRAWA

HODOWLA TWÓRCZA

Hodowla nowych odmian roślin jest:

- pracochłonna: większość prac wykonuje się ręcznie;
- kosztowna: dostęp do zasobów genetycznych roślin, wysoko wykwalifikowani pracownicy, specjalistyczne maszyny, urządzenia i laboratoria, koszty rejestracji i ochrony odmiany;
- czasochłonna: prace nad nową odmianą zajmują hodowcy nawet do 10 lat.

Wyhodowanie jednej odmiany, zarejestrowanie jej i objęcie ochroną prawną to inwestycja rzędu kilku milionów złotych (ok. 1 mln EUR).

WYŁĄCZNE PRAWO DO ODMIANY

Hodowca, który stworzył nową odmianę rośliny rolniczej, może objąć ją ochroną wyłącznego prawa. Oznacza to, że tylko on ma prawo:

- **wytwarzać,**
- **rozmnażać,**
- **przygotowywać do rozmnażania,**
- **oferować do sprzedaży,**
- **sprzedawać lub zbywać w inny sposób,**
- **eksportować,**
- **importować,**
- **przechowywać**

materiał siewny tej odmiany.

Inne osoby lub firmy muszą w tym celu uzyskać pisemną licencję od hodowcy.

CZEMU TO SŁUŻY?

Wyłączne prawo służy ochronie własności intelektualnej hodowcy.

Efektywna ochrona własności intelektualnej:

- umożliwia prowadzenie dalszych badań oraz zachowanie ciągłości hodowli;
- promuje postęp odmianowy i zwiększa jego dostępność dla rolników;
- zabezpiecza innowacyjność hodowcy przed nieuczciwą konkurencją.

Wpływy z tytułu ochrony wyłącznego prawa (opłaty licencyjne i za odstępowstwo rolne) są najważniejszym wkładem w dalszy rozwój hodowli, finansują innowacje oraz inwestycje niezbędne do prac nad nowymi odmianami.

ODSTĘPSTWO ROLNE

Do siewu odmiany chronionej rolnik może użyć tylko kwalifikowanego materiału siewnego.

W przypadku niektórych, dozwolonych prawem gatunków, rolnik może wysiać materiał ze zbioru, w ramach przywileju tzw. **odstępowstwa rolnego**, pamiętając, że:

- materiał musi pochodzić z własnego zbioru rolnika i może być wysiany tylko na jego gruntach;
- za siew ze zbioru należy uiścić opłatę do hodowcy w terminie 30 dni od daty siewu (odmiany chronione w PL) lub do 30 czerwca roku gospodarczego (odmiany chronione w UE).

NARUSZENIA WYŁĄCZNEGO PRAWA

Naruszeniem wyłącznego prawa jest:

- oferowanie lub sprzedaż do siewu materiału odmiany chronionej bez pisemnej licencji od hodowcy;
- siew nabytego niekwalifikowanego materiału odmiany chronionej (np. z ogłoszenia w Internecie, targowiska lub „wymiany sąsiedzkiej”), paszowego, konsumpcyjnego lub innego niesiewnego;
- siew ze zbioru gatunków niedozwolonych do odstępowstwa rolnego oraz odmian mieszańcowych (F1) lub syntetycznych;
- siew ze zbioru odmian chronionych bez uiszczenia opłaty za odstępowstwo rolne.

Za naruszenie wyłącznego prawa grożą sankcje cywilnoprawne i karne.